כו. סד: עירובין לו. סנהדרין פא: נדה י. סד.],

ג) [ובתוס' דמנחות מ: השיגו בזה דר' זירא לאו

היינו רב זירא], ד) [ובערוך

ערך שקד א' אימא שהיה שוקד על דלמי מורה],

כ) בס"א: שמעלמו. ו) מ"י

חורה אור השלח

אַחָזָה לְעֹלֶם בָּהֶם תַּעַברוּ וּבָאַחִיכֵם בְּנִי לעלם

שְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לא

גליון הש"ם

ויקרא כה מו

תרדה בו בפרך:

והתנחלתם אתם לְבְנֵיכֶם אַחֲרִיכֶם לְרֶשֶׁת לֹבְנֵיכֶם אַחֲרִיכֶם

ובמשנים שבמשניום

שפצעה בפניה אמר רב זירא אמר רב מתנה

שפצעה בפניה. ואם מאמר מקשי הך ברייתא לרב וריש שפלעה בפניה. דאפחתה מכספא דאי איתיה לאב דיליה הוא דהא לקיש דמשמע בהחובל (ב"ק דף פו: ושם) דפליגי ארבי יוחנן דאמר פלעה בפניה דהוי דאב ויש לומר דבפחת דעד הנערות מודו כולי עלמא דהוי דאב שמפסיד במה שהיה יכול לקמיה דרבי יוחנן ואין סמיכה בבבל הוו קרו ליה רב זירא ובהא

למוכרה והתם פליגי במה שהיא נפחתת גם מנערות ואילך וסבר רבי יוחנן דכל הפחיתה הויא דאב הואיל ונעשה לה בעוד שהיא ברשות אב אי נמי בפחיתת מכירה מודו כולי עלמא דהויא דאב והתם פליגי במה שנפחתה לקידושין דסבירא להו לרב ורים לקים דלא זכיא ליה רחמנא אלא קידושין ממש יוורילב״א פירש אע"ג דפליגי בפלעה בפניה בקלך לה ידיה מודו כולי עלמא דהוי דאב ומוקמי הך ברייתא דהכא בחבלות גדולות וסברי נמי דאין אדם מוריש מעשה ידיה לאחין]:

בעמא דהשיאה וגרשה וכו׳. משום מאן דאמר מעיין

גורס (יבמות דף סד:) דייק לה מסיפא ואם תאמר ותקשי ליה מרישה דמשמע דמזל גורם ויש לומר דמלי למימר דנקט רישא אגב סיפא וריב"ן מוקי כולה מתניתין באשה אחת ומפרש הכי טעמא דהשיאה וגרשה אחר שאירסה ונתארמלה הא השיאה ונתארמלה תו לא הוי מלי למימר השיאה שנית ואין נראה לר"י דאם כן לא הוה מצי מוכח אלא למאן דאמר מזל גורם דלמאן דאמר מעיין גורם אכתי הוי מלי למתני תו השיאה ואם כן תקשי ליה ממתני׳ דהכה: ומיגבא מאימת גביא. פירש בקונטרס אי משעת אירוסין דהא מההיא שעתא איחייב ליה בתקנתה דרבנן הו דלמה עד שעת כתיבה דהויא מלוה בשטר לא טרפא ממשעבדי וקשה לר"י דמאי שייכא הך בעיא הכא ועוד מדנקט מאימת גביא משמע דבנשוחה בעי מחיזה זמן טורפת ואמאי ליבעי אי כל ארוסות טרפי ממשעבדי או לא ונראה לר"י דדוהא בהד דמיירי רבי יהודה בה במארם את בתו ובגרה ואחר כך ניסת קא בעי דאי טעמא דמודה משום דלא נכתבו ברשותו הוי טעמה משום דבשעת כתיבה מחלה לשיעבודה דלה תקינו ליה רבנן לאב אלא כשלא מחלה ואם כן איהי גופה נמי לא גביא מידי או דלמא טעמא דר׳ יהודה לאו משום דמחלה לשעבודה קמה קחמר אלא משום דלא תקינו לאב זכיה בשלא נכתבה ברשותו ומיהו היכא דלא נכתבה כלל פשיטא דהוי דאב כגון שגירשה מן האירוסין ואם כן גביא מזמן ראשון ודוחק להעמיד

כולה שמעתין אליבא דרבי יהודה ונראה לרשב"א דאליבא דרבנן בעי ובעי טפי הכא מבעלמא היכא דליכא אב דהכא אם נתאלמנה או נתגרשה מן האירוסין היתה הכתובה של אב וכי היכי דמפסיד כחו האב בשעת נשואין מספקא ליה אם גם היא מפסדת:

הכח

אמר רב ואמרי לה אמר רבי זירא א"ר מתנה אמר רב בת הניזונת מן האחין מעשה ידיה לעצמה דכתיב יוהתנחלתם אותם לבניכם אחריכם אותם לבניכם ולא בנותיכם לבניכם מגיד שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו א"ל אבימי בר פפי שקוד אמרה שקוד מנו שמואל הא רב אמרה אימא אף שקוד אמרה אמר מר בר אמימר לרב אשי הכי אמרי נהרדעי הַלכתא כוותיה דרב ששת רב אשי אמר הלכתא כוותיה דרב והלכתא כוותיה דרב: מתני' אהמארם את בתו וגרשה אירסה ונתארמלה כתובתה שלו השיאה וגרשה השיאה ונתארמלה כתובתה שלה ר' יהודה אומר הראשונה של אב אמרו לו 🌬 (אם) משהשיאה אין לאביה רשות בה: מעמא דהשיאה וגרשה השיאה גמ" מעמא ונתארמלה יאבל נתארמלה תרי זמני תו לא חזיא לאינסובי ואגב אורחיה קא סתים לן תנא כרבי דאמר יבתרי זמני הויא חזקה: רבי יהודה אומר הראשונה של אב: מ"מ דרבי יהודה רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו הואיל ומשעת אירוסין זכה בהן האב מתיב רבא רבי יהודה אומר הראשונה של אב ומודה רבי יהודה במארם את בתו כשהיא קטנה ובגרה ואח"כ נשאת שאין לאביה רשות בה אמאי ה"ג לימא הואיל ומשעת אירוסין זכה בהן האב אלא אי אתמר הכי אתמר רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו הואיל וברשותו נכתבין ומיגבא מאימת גביא אמר רב הונא מנה מאתים מן האירוסין ותוספת מן הנשואין ורב אםי אמר יאחד זה ואחד זה מן הנשואין ומי אמר רב הונא הכי והאתמר הוציאה עליו שתי כתובות אחת של מאתים ואחת של שלש מאות ואמר רב הונא באתה לגבות מאתים גובה מזמן ראשוז שלש מאות גובה מזמז שני ואם איתא תיגבי מאתים מזמן ראשון ומאה מזמן שני ולמעמיך תיגבי חמש מאות כולם מאתים מזמן ראשון תלת מאה מזמן שני אלא חמש מאות מ"ט לא גביא כיון דלא כתב לה צביתי ואוםיפית לך תלת מאה אמאתים הכי קאמר לה אי מזמן ראשון גביאת גביא מאתים אי מזמן שני גביאת גביא תלת מאה הכא

בתר הכי הוא ולא אזלינן בתר כתיבה לומר הואיל והראשונה נכתבה בעודה ברשות האב תיהוי דתב: הרחשונה של חב. טעמח מפרש בגמרא: גבו' פו לא חויא לאינסובי. דהויא חזקה להיות בעליה מתים ודק תנא במלתיה דלא

ומחלוקת ר' יהודה ורבנן נקט לישנא

דידיה למסתם לן כרבי דאמר במס׳

יבמות (דף סד:) נשחת לרחשון ומת

לשני ומת לשלישי לא תנשא דבתרי

זמני הויא חזקה: דמשעת אירוסין.

של בעל הראשון נתחייב לה כתובה

חכה בה אב אבל באירוסין שני

לא זכה דמשנשאת לראשון פקעה

זכותיה מינה: הואיל וברשותו

נכתבין. כתובה הראשונה שהיה

לפני הנשואין והלכך בגרה קודם

נשואין לא נכתבה ברשותו. הא דגרסינן

כתבים לשון רבים אמנה ומאתים

דכתובה קחי: ומגבה מחימת גביה.

כלומר לענין זכייה דאב דהא חזינן

דלאו בתר אירוסין אזלינן אפי׳ לר"י

כדקתני ומודה ר"י במארם את בתו

ובגרה כו' אלמא בתר כתיבה אזיל

לענין מטרף לקוחות מאימת טרפא

ממשעבדי משעת אירוסין דהא

מההיא שעתא איחייב בתקנתא דרבנן

או דלמא עד שעת כתיבה דהויא

מלוה בשטר לא טרפא: מנה מאתים.

דמתקנתא דרבנן מחייב טרפא מזמן

אירוסין אם מת או גרשה לאחר

נשואין טורפת לקוחות שלקחו מנכסיו

מזמן אירוסין ואילך דמההיא שעתא

השתעבד: ותוספת. שמעלמה היה

באה לה לא נשתעבד עד זמן כתיבת

הכתובה שקנו מידו וכתב: אחד זה

שמעתא איכא למ"ד מקמי דסמכוהו

אמרה ואיכא למ"ד בתר דסמכוהו

אמרה: שמואל. הוו קרו ליה שקוד

על שום דהלכתא כוותיה בדיני ושוקד

על דבריו לאומרם כהלכתאדי: הא

רב אמרה. לעיל: כרב ששת.

דפשיט לעיל בתו מאלמנתו ואמר

מעשה ידיה לאחין: בותנר' כסובסה

של אב. כתובה שהיא גובה משני

ארוסין הללו וקסבר יש כתובה

לארוסה ובימי נערות וקטנות קאמר:

כתובתה שלה. דמשהשיאה פקעה

רשותו ובתר גוביינא אזלינן וגוביינא

יש לו בה מכר: אמר רב זירא ואמרי לה אמר רבי זירא. הוא

רבי זירא הוא 2 רב זירא אלא בבבל מקמי דסליק לארעא דישראל

רש"י ר"ה הואיל וברשותו וכו' נכתבים לשון רבים. עי' תוי"ט פ"ג מ"ו דכתובות: לינקוט בדרך פורענות: ואגב אורחיה. תוספות רי"ד (המשך) דבעי לאגמורינן משפט הכתובה

חזינן דלאו בתר אירוסין אזלינן ואפי׳ לר״י כדקתני . ומודה ר"י וכו' אלמא בתר כתיבה אזיל ולא פליגי ר"י וחכמים אלא בזכות האב אבל שיעבוד קמיירו והשתא איבעיא . לן כל אשה שנשאת ין כי אשה שנשאה ונתאלמנה או נתגרשה ובאת לגבות כתובתה למורפה ממשערדי הייוו טורפת מנה מאתים יש לה בתנאי ב"ד משעה שאירסה וכתובה כתב לה עכשיו בעת הנשואין מאתים זוז והתוספת ועכשיו מאיזה זמן היא טורפת מזמן אירוסין או מזמן כתיבת הכתובה ר"ה מנה ומאתים מן . האירוסין ותוספת מן הגיחוסין הווספונ כון הנשואין פי' מנה מאתים שנתחייב לה משעת אירוסין בתנאי ב״ד גביא משעת אירוסין ותוספת לא נשתעבד לה אלא משעת נשואין ורב אסי אמר אחד זה ואחד זה מן . הנשואין פי' אע"ג דתנאי ב״ד הוא להיות כתובה או נתגרשה מן האירוסין. אבל אשה שנשאת וכותב לה מאתים ותוספת בתר נשואין אזלי׳ ולא גביא להו אלא משעת נשואין דהכי הוי עיקר תנאי ב״ד לגבות מן הנשואין ג) דיוו משושאת ווח לארוסה ואע"ג דלא כתב לה דאי כתב לה אמאי פליג ר"א למימר מן הנשואין והא כתב לה מן האירוסין ונשתעבדו לו נכסיו. ואמרינן לקמן מאי הוי עלה ת״ש דאמר ר״י א״ש משום מן האירוסין ותוספת מן . הנשואין וחכ"א אחד זה ואחד זה מן הנשואין ומסיק תלמודא והלכתא

וחחד זה מן הנשוחין. דהיח גופה מחלה לשעבודה קמה ונתרלתה בזמן הכתוב בשטר הכתובה ככל המפורש בה בין עיקר בין תוספת: אחת של מאחים. והיא מוקדמת דדוקה כסדר נקט: וחמר רב הונה בחתה לגבות מחתים כו'. כלומר אין לה אלא אחד מהן ויפה כחה לגבות איזה שתרלה באתה לגבות מחתים דניחא לה בהכי וכגון שמכר נכסיו בין זמן ראשון

לומן שני דאי מפקא למיגבי בשל שלש מאות נמצאו שטרי הלקוחות קודמין: גובה. מאתים וטורפת לקוחות מזמן הכחוב: ואם איסא. דסבר רב הונא חוב ראשון מומן ראשון וחוספת מומן שני ה"נ מיגבי מאמים מומן ראשון ומאה מומן שני: כיון דלא כסיב בה. בכתובה שניה: לכיחי ואוסיפים לך סלם מאה אמאסים. ש"מ לא להוסיף על הראשונה בא ולא מגבה השניה אא"כ הראשונה בעלה:

אחד זה ואחד זה מן הנשואין: אמר רב [הונא] הוציאה עליו ב' כתובות אחת של מאתים ואחת של ג' מאות באת לגבות מאתים גובה מזמן ראשון [באת לגבות] ג' מאות גובה מזמן שני וכלהו חמש מאות לא גביא דכיון דלא כתב לה צביתי ואוסיפת לך ג' מאות אמאתים הכי קא"ל אי מזמן ראשון גבית גבי מאתים ואי מזמן שני גבית גבי מאות פי' אם תרצה למחול שיעבודך שלא לטרוח לקוחות שקנו לאחר זמן ראשון עד זמן זה תיגבי ג' מאות וכיון שלא קרעה הראשונה ידה על העליונה או תגבה מאתים מזמן ראשון כגון שאין לה מה לטרוף מזמן

בקקקו הבשה מקרקתו דכי נתאלמנה תר יומנו נקראת קטלנית ותו לא חזיא לאינסובי וסתם לן כרבי דאמר בפ׳ הבא על יבמתו נשאת לא׳ ומת לב׳ ומת לג׳ לא תנשא ואי הוה תני תרווייהו בגירושין ל) לא סתם לן כוותיה אלא אורחיה דתלמודא הכי הוי למתני בגירושין תרי זימני אבל כי קתני חד בגירושין וחד בנשואין הא וודאי לאו אורחיה דתלמודא הוא ומשום דבעי למיסתם לן כרבי תני הכי אבל נתאלמנה תרי זימני תו לא חזיא לאנסובי ואגב אורחיה קסתים לן תנא כר׳ דאמר בתרי זימני הוי חזקה: ומיגבא מאימת גביא ל) פי׳ המורה לענין זכיה דאב

תוספות רי"ד

עין משפם

גר מצוה ב א מיי' פ"ג מהל' אישות הל' י"א ופ"י

הישות הכי ייה ופייי הלי יא סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לו סעי

יג ב מיי פ"ג שם הלי יב

סי לו סער ג וסי נה סעי

ו: ד ג מיי׳ פכ״א מהלי איסורי ביאה הלי לא

סמג לאוין קכו טוש״ע שם

הל' כט סמג עשיו מח

וסי׳ ק סעי׳ מד:

טוש"ע שם סי נה סעי

אישות הל' יא ופט"ז

סי' ט סעי' א: מו ד מיי' פ"י נ

סב שיבוט סב מחם

א"ל מר בר אמימר לרב אשי הכי אמרי נהרדעי הלכתא כוותיה דרב ששת פי׳ דפשיט לעיל בתו מאלמנותו ואמר שמעשה ידיה לאחין. ורב אשי אמר הלכתא כוותיה דרב. ומסיק תלמודא יהלכתא כוותיה דרב: וגירשה אירסה ונתארמלה בתובתה שלו השיאה כוזובונה שלו השיאה וגירשה השיאה ונתאלמנה כתובתה שלה ר"י אומר הראשונה של אב. א"ל רשות. פי' כיון שביד האב לקדשה וזוכה בכסף כתובתה של שני האירוסין הללו כיון שלא נשאת ולא בגרה ואכתי לא נפקא מרשותי' ובעידן . גורייוא ומי היא ררשוחיה וקסבר האי תנא יש כתובה לארוסה. אבל אם השיאה וגירשה השיאה ונתאלמנה כתובתה שלה ואע״פ שנכתבה הראשונ׳ בעודה ארומה רחר גורייוא אזליוז מרשות האב וכתובתה שלה ור"י פליג רראשווה שהוא של אב: דר"י רבה ורב דאמרי תרוויהו יוסף . פי׳ המאתים זוז הראשונים נכתבו בעודה ארוסה קודם בתר גוביינא: תניא מודה ר"י במארס בתו כשהיא שאין לאביה רשות בה כשנכתבה הכתובה בוגרת הות ולא נכתבו ברשותו ומכאן מוכיח שיש כתובה לארוסה שיש כתובה לארוסה בתנאי ב״ד ואע״ג דלא כחר לה. דאי רדכחר לה עסקינן אמאי מודה בהא ר"י והא בשעת אירוסיז דכתב לה (ארוסה) הירוסין וכוב לוו (אורסוו) [קטנה] הות ור״י אזיל בתר כתיבה אלא לאו ש״מ בדלא כתב לה עסקינן ויש כתובה לארוסה ואע"ג דלא כתב לה: השיאה וגירשה וכו' טעמא ונתארמלה כלומר היינו טעמא דנקט נשואין בתרי גווני חד בגירושין וחד באלמנות ולא נקט תרוויהו באלמנות משום דלא . בקלקול ובאשה מקולקלת